

KRITISKE ANALYSER

*Af økonom, cand. Scient. Adm. Henrik Herløv Lund,
kendt fra Den Alternative Velfærdskommission*

www.henrikherloevlund.dk

herloevlund@mail.dk

INTET NYT FRA VÆKSTFORUM

Introduktion: I stedet for at bidrage med nye og friske ideer er Vækstforums anbefalinger meget forudsigelige og består stort set kun af et opkog af regeringens ny - og gammelliberalistiske opskrifter: Fortidens politik i stedet for fremtidens.

VÆKSTFORUM – BACKINGGRUPPE FOR REGERINGENS VALGKAMP.

Det ville være synd at sige andet end, at det danske samfund står overfor betydelige økonomiske udfordringer. Bruttoledigheden er på 170.000 personer, den private sektor vakler mellem vækst og krise, mens det offentlige slås med store underskud. Og vi har de seneste år tabt op mod 200.000 arbejdspladser, bl.a. pga. stigende industriel outsourcing.

Hvad skal Danmark leve af på længere sigt?

Regeringen ikke ligefrem glimret med bud på det. Der kunne altså være god brug for friske øjne og nye tanker fra udenfor den politiske verden, sådan som det var opgaven for vækstforum.

Desværre må man konstatere, at i stedet for nye og friske ideer er Vækstforums anbefalinger meget forudsigelige og består mest af opkog fra regeringens arbejdsprogram og fra dens gamle kommissioner. Bevares: Der er da enkelte lysglimt i mørket, når Vækstforum taler for en omlægning af beskatningen fra skat på arbejde til skat på ejendom. Men meldingen pakkes så stærkt ind i tågede vendinger, at det ender med en ret symbolsk understregning af Vækstforums postulerede ”uafhængighed” af regeringen.

I stedet for at bruge muligheden for at tilføre den politiske debat i Danmark noget nyt og uortodokst har Vækstforums medlemmer tilsyneladende accepteret at blive tildelt rollen som backinggruppe for regeringens valgkamp. Anbefalingerne fra Vækstforum består gennemgående af om hældning på nye flasker af gammel vin fra regeringens nyliberalistiske strategilager.

DE SÆDVANLIGE NY - OG GAMMELLIBERALISTISKE OPSKRIFTER.

Der er fx ikke meget fornyelse at finde hos vækstforum, når man uden videre refleksion støtter regeringens hidtidige besparelsesstrategi med at lade enkeltgrupper betale regningen: P.t.

efterlønnere, fleksjobbere og førtidspensionister. Hvad er det fx for en økonomisk vækst, som det skal skabes af at presse arbejdsmarkedets svageste grupper blandt fleksjobbere og førtidspensionister tilbage på arbejdsmarkedet? Ikke engang ideens stamfader – Arbejdsmarkedskommissionen – tror jo på, at det vil give nogen beskæftigelse af betydning.

Og den evindelige økonomiske patentmedicin med at afvikle efterlønnen er ren udbudsøkonomi, hvor man kigger på, hvor mange der er til rådighed på arbejdsmarkedet, og hvor mange der på offentlig forsørgelse, men det hverken øger vækstpotentialt eller gør økonomien mere dynamisk. Hertil kommer den sociale slagside: For det første er en vis procentdel af dem, der går på efterløn, allerede er så nedslidte, at de vil havne på andre overførselsindkomster. For det andet er det problematisk at øge arbejdsudbuddet med, hvad der ifølge vismændene svarer til yderligere 80.000 personer, når vi i forvejen har 180.000 arbejdsløse.

Også andre dele af vækstforums tankegods består i genbrug af regeringens mangeårige nyliberalistiske opskrifter: Flere skattelettelser, mere privatisering og øget eliteorientering kombineret med den gode gamle borgerlige politik for lavere lønninger og ringere velfærd.

Vækstforums giver naturligvis opbakning til regeringens politik for mere privatisering i og af den offentlige sektor, fx sundssektoren, men uden at give tanken så meget som et gran eftertanke. Ja, på nogle områder er private virksomheder velegnede, fx støttefunktioner som rengøring og IT, men ikke på velfærdskerneopgaver, hvor der vil være risiko for, at menneskelige hensyn underordnes økonomiske. Og når man nu helt generelt vil udvide privatiseringen, havde det i stedet for de sædvanlige liberalistiske besværgelser om ”privat effektivitet” været rart med lidt refleksion over de mildest talt blandede erfaringer med og udbytte af udlicitering og privatisering hidtil fx hvad angår private ”aktører” på beskæftigelsesområdet, privathospitaler, TDC eller Københavns Lufthavn.

Men i stedet for den evige besværgelse mod det danske samfunds høje skattetryk havde været rart med en smule eftertanke over skadevirkningerne fra regeringens hidtidige skattelettelser i form af boligboble og statsunderskud. Og ærligt talt, når Vækstforum slutter sig til det borgerlige klagekor over de offentlige udgifters stigende andel af økonomien, så burde netop erhvervslivet ledere vide bedre end nogen andre, at problemet ikke har været uforholdsmæssige stigninger i de offentlige udgifter, men den voldsomme krise i den private sektor og deraf følgende BNP fald. Kære direktører, når problemet består i krisen i den private sektor, er løsningen er jo netop tilsvarende at få gang heri igen, ikke at skære det offentlige ned, som tværtimod leverer meget også til virksomhederne.

Der mangler også noget selvkritik og et greb i egen barm, når Vækstforum bare gentager arbejdsgivernes – og regeringens - evige klagesang over det høje lønniveau. Danmark har i mange år klaret sig fint uanset et højt lønniveau, fordi vi samtidig øgede produktiviteten. Problemet med lønniveauet er først kommet, fordi produktivitetstilvæksten i erhvervslivet det seneste ti år er faldet voldsomt bl.a. pga. manglende erhvervsinvesteringer heri. Det ville have været befriende, hvis toppen af dansk erhvervsliv havde benyttet lejligheden til at forpligte sig på et område, hvor de selv har en nøglerolle og et hovedansvar.

Og det er ret fantasi – og perspektivløst når Vækstforum bare at tale om lavere skat, velfærd og lønninger. Ærligt talt, så har vi i Danmark ingen udsigt til at skabe os et fremtidigt økonomisk eksistensgrundlag ved at konkurrere med Østeuropa og Kina på lavere skat, velfærd og lønninger. Det er perspektivløst og fantasiløst. I stedet skal vi finde vore egne nicher og styrker. Men om udvikling af vore styrkeområder hører man ikke meget om fra Vækstforum, som kun kan gentage de samme gamle rituelle sange om ”bedre rammevilkår”. Hvilken vækst giver det at støtte de gamle etablerede ”solnedgangsindustrier” gennem lavere selskabskat i stedet for at støtte nye investerings – og beskæftigelsestunge vækstbrancher gennem målrettede tilskud og afskrivningsordninger?

NY ERHVERVSPOLITIK OG ØKONOMISK POLITIK.

Der er i stedet brug for en selektiv forsknings -, udviklings - og erhvervspolitik, rettet mod med udviklingen af vækstsektorer som f. eks. miljøfremme, energieffektivisering og klimaforbedring, velfærdsteknologi eller biotek. Et centralt element heri vil være en efterspørgselspolitik, hvor offentlige indkøb og investeringer anvendes strategisk til at øge efterspørgslen på nye iværksættere, der er banebrydende indenfor vækstsektorerne.

Der er også et massivt behov for at styrke forskning, innovation og udvikling af nye teknologiske løsninger gennem øgede offentlige investering heri og for et samarbejde mellem forskningen (staten) og de virksomheder, der har den fornødne kompetence og med målrettede tilskuds - og låneordninger for udvalgte brancher og teknologiske områder. Endelig skal arbejdskraftens bidrag til øget produktivitet og vækst udbygges gennem en anderledes slagkraftig uddannelsespolitik, som på længere sigt endvidere kan sikre en generel højnelse af uddannelsesniveaueet frem mod fremtidens videnssamfund.

Endvidere vil også øgede offentlige investeringer og offentlig beskæftigelse have givet en større beskæftigelseseffekt og bidrage til vækst, mens regeringens af Vækstforum uden diskussion opbakkede stramme finanspolitik kun bidrager til at skrue dansk økonomi ned i negativ spiral af besparelser, nedsving og endnu flere besparelser. Og samtidig skal Danmark i EU søge at virke for en fortsat og koordineret vækstpolitik.

Finansieringen heraf kræver en skattereform, der tør tage opgøret med VKO´ s perspektivløse skattestop og skattelettelser og tør sætte en sundere samfundsøkonomi på dagsordenen gennem reform af boligbeskatningen.

Behovene for ny politik og nye reformer for fremtiden er manifest. Desværre bidrager Vækstforum kun med genbrug af fortidens udtjente neoliberalistiske opskrifter.

HENVISNING

Denne KRITISKE ANALYSE kan downloades fra
www.henrikherloevlund.dk/Artikler/Vaekstforum.pdf

Vederlagsfrit abonnement på KRITISKE ANALYSER kan tegnes ved at maile til
herloevlund@mail.dk